

PROTOKOLS

Rīgā

Datums skatāms laika zīmogā

Nr. 2.2-6e/4/2025

Vieta: attālināti *zoom* platformā un klātienē ZM 23. stāva zālē

Sēdes sākums: plkst. 09:00

Sēdes norises tiesiskais pamats: Ministru kabineta 2022. gada 6. decembra noteikumi Nr. 769 "Lauksaimniecības konsultatīvās padomes nolikums".

Sēdes dalībnieki. Lauksaimnieku nevalstisko organizāciju konsultatīvās padomes (turpmāk – Padome) sēdē ar balss tiesībām piedalās:

Nr. p.k.	Pārstāvētās iestādes/biedrības nosaukums, ieņemamais amats	Padomes locekļa vārds, uzvārds
1.	Zemkopības ministrs, Padomes priekšsēdētājs	Armands Krauze (attālināti)
2.	Biedrības "Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija" valdes priekšsēdētājs	Raivis Bahšteins (attālināti)
3.	Biedrības "Zemnieku saeima" valdes priekšsēdētājs	Juris Lazdiņš (attālināti)
4.	Biedrības „Lopkopības saimniecību asociācija” valdes loceklis	Jānis Miezītis (attālināti)
5.	Biedrības "Latvijas Zemnieku federācija" valdes priekšsēdētāja	Agita Hauka (attālināti)
6.	Biedrības "Latvijas lauksaimniecības kooperatīvu asociācija" valdes priekšsēdētājs	Rolands Feldmanis (attālināti)
7.	Biedrības "Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome" valdes priekšsēdētājs	Guntis Gūtmanis (attālināti)
8.	Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācijas pārstāvis, biedrības "Latvijas Piensaimnieku Centrālā savienība" valdes priekšsēdētājs	Jānis Šolks (attālināti)
9.	Biedrības "Latvijas Jauno zemnieku klubs" valdes priekšsēdētāja vietnieks	Rūdolfs Pulkstenis (attālināti)

Citi Padomes sēdes dalībnieki:

Nr. p.k.	Iestādes/biedrības nosaukums, ieņemamais amats	Vārds, uzvārds
1.	Biedrības "Latvijas lauksaimniecības kooperatīvu asociācija" padomes priekšsēdētājs	Indulis Jansons (attālināti)
2.	Biedrības "Zemnieku saeima" valdes loceklis	Mārtiņš Trons (attālināti)
3.	Biedrības Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācija" padomes priekšsēdētāja	Ināra Šure (attālināti)
4.	Biedrības "Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija" valdes loceklis	Uģis Vītiņš (attālināti)

5.	Zemkopības ministrijas valsts sekretāra vietnieks stratēģijas, izglītības un pārtikas nekaitīguma jautājumos	Juris Zīvarts (attālināti)
6.	Zemkopības ministrijas Lauksaimniecības un lauku attīstības departamenta direktore	Biruta Inģiļāvičute
7.	Zemkopības ministrijas Tirgus un tiešā atbalsta departamenta Tirgus kopējās organizācijas nodaļas vadītāja	Dace Freimane
8.	Zemkopības ministrijas Tirgus un tiešā atbalsta departamenta Tirgus kopējās organizācijas nodaļas vadītājas vietniece	Evita Kozlovska
9.	Tirgus un tiešā atbalsta departamenta Tiešo maksājumu un nozaru ekonomikas nodaļas vadītāja	Indra Ruļuka
10.	Tirgus un tiešā atbalsta departamenta Tiešo maksājumu un nozaru ekonomikas nodaļas vadītāja vietniece	Elīna Dimanta (attālināti)
11.	Zemkopības ministrijas Lauksaimniecības un lauku attīstības departamenta direktora vietniece	Agrita Karlapa
12.	Zemkopības ministrijas Lauksaimniecības un lauku attīstības departamenta Atbalsta un kapitāla attīstības nodaļas vadītāja vietniece	Inese Štromberga
13.	Lauku atbalsta dienesta direktors	Andris Grundulis
14.	Lauku atbalsta dienesta direktora vietnieks	Indulis Āboliņš
15.	Lauku atbalsta dienesta direktora vietniece	Iveta Oša (attālināti)

Saskaņā ar Ministru Kabineta 2022.gada 6. decembra noteikumu Nr. 769 "Lauksaimniecības konsultatīvās padomes nolikums" 18. punktu, Padome ir lemttiesīga, ja tās sēdē piedalās vairāk nekā puse no padomes locekļiem. Padomes sēdē piedalās 9 (desmit) Padomes locekļi, tāpēc Padome ir lemttiesīga.

Padomes sēdes protokolētājas: Zemkopības ministrijas Lauksaimniecības un lauku attīstības departamenta direktora vietniece Agrita Karlapa, Tirgus un tiešā atbalsta departamenta Tiešo maksājumu un nozaru ekonomikas nodaļas vadītāja Indra Ruļuka, Tirgus un tiešā atbalsta departamenta Tirgus kopējās organizācijas nodaļas vadītāja vietniece Evita Kozlovska.

SĒDES DARBA KĀRTĪBA

1. Par krīzes situāciju lauksaimniecībā dēļ 2025. gada pavasara nelabvēlīgiem laikapstākļiem un turpmākajiem risinājumiem

1. Par krīzes situāciju lauksaimniecībā dēļ 2025. gada pavasara nelabvēlīgiem laikapstākļiem un turpmākajiem risinājumiem

A.Krauze (*ministrs*) pateicas visiem par dalību šajā sanāksmē, kas tika operatīvi organizēta dēļ 2025. gada pavasara nelabvēlīgajiem laikapstākļiem lauksaimniecības nozarei. Sanāksmes mērķis ir informēt par Zemkopības ministrijas rastajiem risinājumiem un apzināt lauksaimnieku nevalstiskos organizāciju pārstāvju viedokļus par to, ko vēl nepieciešams darīt, situācijas stabilizēšanai.

Šobrīd ir uzsākta situācijas apzināšana, lai pēc tam, aprēķinot nozarei nodarītos zaudējumus dēļ nelabvēlīgiem klimatiskiem apstākļiem, varētu vērsties Eiropas Komisijā ar lūgumu kompensēt nodarītos zaudējumus no Eiropas Savienības (turpmāk – ES) finanšu resursiem.

Taču jāatceras, ja Eiropas Komisija nāks talkā ar papildus ES finanšu resursiem, tad jebkuras kompensācijas piešķiršanas pamatā tiks vērtēts, vai saimniecībai ir ieņēmumu samazinājums vismaz 20% apmērā. Ekonomiskie zaudējumi tiks vērtēti saimniecības līmenī, tādējādi arī lopkopības saimniecības var pieteikt zālāju platības, ja tās ir cietušas dēļ pavasara lietavām. Papildus Zemkopības ministrija informēs Ministru prezidenti par šā brīža situāciju lauksaimniecībā, Zemkopības ministrijas jau rastajiem risinājumiem atbalsta pasākumu administrēšanā un aicinās atvieglot meliorācijas sistēmu atjaunošanas un uzturēšanas darbu administratīvās procedūras.

D.Freimane (ZM) informē par ārkārtējiem klimatiskajiem apstākļiem maijā (pielikums). Saskaņā ar Valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (turpmāk – LVĢMC) informāciju maijs ir bijis ļoti lietais. Visvairāk maijā nolija Madonā, kur kopējais reģistrētais nokrišņu daudzums sasniedza 194,3 mm, kas vairākas reizes pārsniedz maija normu - 57,1 mm. Intensīvie nokrišņi pārsvarā bija Latvijas austrumu daļā, kur arī pēc intensīvajiem nokrišņiem ūdens krājas uz laukiem un zemākajās ieplakās. Upju notece ir palielināta. Zemākās vietās saglabāsies ūdens, arī upju palienes ir applūdušas. Turklāt, šis ir trešais gads pēc kārtas, kad pavasarī tiek piedzīvotas salnas - maija pirmajā un otrajā dekādē vairākās naktīs tika novērotas zemas temperatūras, piemēram, 9. maijā Daugavpilī gaisa temperatūra bija -4,8 °C. Šie laika apstākļi, kas tika novēroti maijā, kopumā atstāj ietekmi uz lauksaimnieku ieņēmumiem. Lai apzinātu situāciju un ārkārtējo laika apstākļu nodarītos postījumus, no 3. jūnija līdz 27. jūnijam lauksaimnieki Lauku atbalsta dienesta (turpmāk – LAD) var iesniegt informāciju par plūdu un salnu skartajām teritorijām, norādot cietušo platību apmēru un kultūras. Turklāt LAD 5.jūnijā organizē vebināru, kurā LAD eksperti stāstīs par to, kā pareizi aizpildīt informāciju par postījumiem, izmantojot LAD mobilo lietotni vai Elektronisko pieteikšanās sistēmu.

I.Ruļuka (ZM) informē par paredzētajiem tiešo maksājumu nosacījumu atvieglojumiem 2025.gadā, kas tiek ieviesti saistībā ar ārkārtējiem klimatiskajiem apstākļiem maijā (pielikums). Ir paredzēts, ka uz tiešajiem maksājumiem un cita veida atbalstiem tiks attiecinātas arī tās platības lauka ietvaros, kas izslīkušas vai bojātas pārliekā mitruma dēļ. Attiecīgi šādos gadījumos nav nepieciešams mērīt arī lauka izslīkušās vai neiesētās daļas, ja pārējā laukā ir attiecīgais kultūraugs. Un par atbalsttiesīgu platību tiks uzskatīta papuves platība, kas ierīkota iepriekšējā gada zālajos, ja tā ir apstrādāta arī pēc 30. maija. Ekoshēmas atbalstu par ekoloģiski nozīmīgu platību piešķirs par zaļmēslojuma augu papuves platību līdz 30% no saimniecības kopējās aramzemes platības, aizstājot līdzšinējo 10% ierobežojumu. Lauksaimnieki ģeotelpisko iesniegumu šogad var iesniegt līdz 30. jūnijam, un par novēlotu iesniegumu šajā gadījumā netiks piemērots atbalsta samazinājums. Tāpat ir pagarināts termiņš kultūrauga koda norādīšanai – no līdzšinējā 25. jūnija uz 15. jūliju. Tas nozīmē, ka lauksaimnieks iesniegumā norāda tā kultūrauga kodu, kurš attiecīgajā laukā aug vai ir iesēts līdz 15. jūlijam. Pagarināts ir arī termiņš sēklizsēšanai, līdz kuram VAAD ir jāiesniedz iesniegums lauku apskatei – no 25.maija uz 30.jūniju. Šis pagarinājums attiecas uz 2025. gadā sētiem vai stādītiem kultūraugiem, ar nosacījumu, ka augi vēl nav sasnieguši tādu attīstības fāzi, kurā vairs nav iespējams konstatēt šķirnes atšķirības.

B.Ingiļāvičute (ZM) informē par paredzēto atvieglojumu marķētās dīzeļdegvielas ar samazinātu akcīzes nodokļa likmi administrēšanā papuves platībām (pielikums). Ņemot vērā, ka likumā "Par akcīzes nodokli" noteikts, ka ar akcīzes nodokli apliek iegādāto marķēto dīzeļdegvielu gadījumā, ja papuvju platība pārsniedz 30 procentus no kopējās lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības, par kuru ir tiesības saņemt platību maksājumus, tad administrējot marķētās dīzeļdegvielas ar samazinātu akcīzes nodokļa likmi piešķiršanu

2025./2026. saimnieciskajam gadam, ir paredzēts, ka marķēto dīzeļdegvielu nepiešķirs tikai par tām papuves platībām, kas pārsniedz 30 procentu ierobežojumu. Piemēram, ja deklarētā papuves platība veidos 40% no kopējās lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības, lauksaimniekam marķētās dīzeļdegvielas daudzumu piešķirs par 30% papuvju platību, savukārt par 10% papuvju platību marķētās dīzeļdegvielas daudzums netiks piešķirts.

Vienojas:

1. Atbalstīt Zemkopības ministrijas uzsākto procesu par situācijas apzināšanu lauksaimniecībā dēļ 2025. gada pavasara nelabvēlīgajiem klimatiskiem apstākļiem, tostarp arī lopkopības saimniecības var pieteikt zālāju platības, ja tās ir cietušas dēļ pavasara lietavām.

2. Pēc situācijas apzināšanas, Zemkopības ministrijai aprēķināt provizoriskos zaudējumus un vērsīsies Eiropas Komisijā ar lūgumu kompensēt nodarītos zaudējumus no ES finanšu resursiem. Taču, ja Eiropas Komisija nāks talkā ar papildus ES finanšu resursiem, tad jebkuras kompensācijas piešķiršanas pamatā būs ieņēmumu samazinājums. Ekonomiskie zaudējumi tiks vērtēti saimniecības līmenī.

3. Atbalstīt Zemkopības ministrijas rastos atvieglotos risinājumus atbalsta pasākumu administrēšanā. Vienlaikus, lai veicinātu kvalitatīvu ekoshēmas atbalsta par ainavas elementu izveidi un saglabāšanu ieviešanu un īstenošanu, tiek izteikts priekšlikums pagarināt termiņu iesnieguma iesniegšanai par jaunu ainavas elementu iekļaušanu LAD lauku reģistra ainavas elementu slānī līdz 30.jūnijam. Priekšlikums tiek atbalstīts.

4. Zemkopības ministrijai rosināt, ka ir jāsamazina administratīvais slogs, lai netiktu traucēta meliorācijas sistēmas uzturēšana, piemēram, grāvju atjaunošana. Tādējādi, lai veiktu ātrāku valsts ūdensnoteku atjaunošanu pēc plūdiem, izdarāmi grozījumi likumā “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” un uz tā pamata izdotajos Ministru kabineta noteikumos, kas nosaka kārtību, kādā Valsts vides dienests izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai.

5. Zemkopības ministrijai vērsties Valsts ieņēmumu dienestā, skaidrojot situāciju lauksaimniecībā, un aicināt Valsts ieņēmumu dienestu lauksaimniecībā cietušajām personām, kuru saimniecisko darbību ir ietekmējušas vai ietekmē 2025.gada nelabvēlīgo laikapstākļu sekas, ko izraisījušas pavasara salnas un lietavas, piemērot normatīvajos aktos paredzētos tiesiskos risinājumus nodokļu samaksas termiņa atlikšanā.

6. Atbalstīt Zemkopības ministrijas iniciatīvu informēt Ministru prezidenti par situāciju lauksaimniecībā, kāda radusies dēļ 2025. gada pavasara nelabvēlīgiem klimatiskiem apstākļiem un informēt par turpmākajiem paredzētajiem risinājumiem, kas nepieciešami situācijas stabilizēšanai.

SĒDES NOSLĒGUMS

A. Krauze (ministrs) sēdi pasludina par slēgtu plkst. 10:00

Padomes priekšsēdētājs

A. Krauze

Sēdi protokolēja:

E. Kozlovska

I.Ruļuka

A.Karlapa

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU
ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU